

mærke, at det er ganske rigtigt, at med Jernbanen flytter Liv, og al Circulationen søger hen til nye Steder; men er det da ikke at tage i Betragtning den Betydning, Kjøbstæderne have, er det i et Dieblif som dette, hvor man kan vente, at Kjøbstæderne ved Næringsloven vilde undergaae saa bethdelige Forandringer, rigtigt at see bort deraf, at man ved Valget af en vis Linie i høit Grad vil komme til at skade Kjøbstæderne. Der er et solidarist Baand, der binder de jydskke Kjøbstæder sammen, hvad man gjør for at bringe dem alle til Opkomst, vil fordele sig paa dem alle; ere de særlige Kjøbstadinteresser da ikke ogsaa at tage i Betragtning i Fremtiden! — So, hver Tid arbejder for sig, og Fremtiden vil ogsaa vide at arbejde for sig; lad Enhver derfor fyldestgjøre sin Gjerning, saa arbejder man bedst for Fremtiden. Der kommer ogsaa Mænd efter os, og de vilde nok fyldestgjøre de Krav, Fremtiden kan stille. Det er disse Grunde, der i saa Henseende efter min Mening tale saa væsentlig for en Forandring i den vedtagne Linie. Dernæst komme vi til de strategiske Hensyn, Hensynet til Landets Forsvar. Jeg har hørt en Mand, der i høit Grad nedsatte Betydningen af, at Jernbanen gik under Fredericias Kanoner, sige offentlig, at paa hans Jernbane — det var en Bane, der gik midt igjennem Landet til Viborg — vilde han anlægge et Fort. Men er det ikke Noget, der er indlysende af sig selv, at man ved at lade Jernbanen gaae under Fredericias Kanoner, er Herre over den, i ethvert Tilfælde er alle Militaires Dom i saa Henseende saa eenstemmig, saa gjennemgaaende, at det vilde gjøre mig ondt, at man, naar man kunde tilfredsstille dette Hensyn, ikke gjorde det. Der har ved denne Løbs Behandling, om man vil, været en vis Usikkerhed fra min Side. Det vil være indlysende fra Sagens første Begyndelse, at de flere forskjellige Linier, der har været Tale om, have fra min Side været under stadig Overveielse og Gjenstand for mit Studium; jeg har ladet anstille Undersøgelser om flere forskjellige Punkter, navnlig f. Ex. om Befolkningen, om Hartkornet eller sige Punkter, der gav en Klarhed over disse Forhold. Jeg tilstaaer ogsaa, at jeg har ladet mig for stærkt paavirke

af den Overbeviisning, at der var saa stor Kjærlighed herpaa Rigsdagen til Vest, at det var nødvendigt at gjøre en Indrømmelse, men idet jeg fremlagde Lovforslaget, gjorde jeg Indrømmelsen paa et urigtigt Sted, nemlig til Randbøl Hede istedetfor til Gudenaadalen.

Jeg er villig til ved Forandringer at tage de Hensyn til Gudenaadalen, som saa stærkt og indtrængende ere gjorte gjældende, men jeg forlanger en Indrømmelse med Hensyn til den nederste Deel af Banen, nemlig den, at den skal gaae mod Ost og tilfredsstille de Hensyn, jeg har gjort gjældende, altsaa en Linie, der gaar til Veile enten med en Sidebane til Horsens, eller som over Horsens gaar hen til Gudenaadalen og deraf søger hen til Aarhus. Jeg tilstaaer, at jeg har ladet det staae aabent, om ikke en anden Maade at ordne Forholdene paa vilde være ligesaa hensigtsmæssig, men jeg har fundet saa stor Betænkelighed, saa stor Mistillid til at lade dette Spørgsmaal staae aabent, at jeg for mit Vedkommende vilde være villig til at slaae det fast, forbeholdende Fremtiden og dens fuldstændige Undersøgelser, hvilke Forandringer der paa det ene eller andet Punkt hensigtsmæssigt kunde være at gjøre; thi det kunde maastee være tvivlsomt, om jeg kunde søge at lægge en Linie fra Horsens til Veile og lægge en Sidelinie til Silkeborg f. Ex. for samme Bekostning, og om det ikke vilde være at foretrække for det, der efter det af mig Antydede vil ved anden Behandling blive bragt i Forslag. Ved denne Sag er der efter min Mening Leilighed til at søge at nærme sig hverandre. I Alt, hvad den ærede Rigsdagsmand, der nu satte sig, sagde, var der ikke et eneste Ord til Fordeel for Randbøl Hede. Men det er just Stridspunktet. Forsvar Randbøl Hede, kom frem med alle de vægtige Grunde, der tale for, at Banen skal gaae over Randbøl Hede, saa behøver først Striden; thi med Hensyn til Gudenaadalen erklærer jeg, at jeg for mit Vedkommende skal være villig til at fastholde Lovforslaget væsentlig i den Skikkelse, som det foreligger. Altsaa Randbøl Hede skal man føre Forsvar for, man skal bevise alle de store Hjælpemidler, der ligge der, den Mængde af Befolkning og Frugtbarhed, der findes der,